

Za:

Članicam in članom Odbora za zadeve Evropske unije
Državni zbor RS
Šubičeva ulica 4
1102 Ljubljana

Ljubljana, 11.10.2018

ZADEVA: Sporazum o zaščiti naložb med EU in Republiko Singapur. EPA 177 - VIII

»Republika Slovenija še vedno meni, da bi morali s podpisom sporazuma počakati do objave mnenje Sodišča EU v zadevi Mnenje 1/17.«

Spoštovana poslanka, spoštovani poslanec,

Republika Slovenija je ob številnih priložnostih v preteklosti izrazila zadržke do sistema reševanja sporov ICS oz. mehanizma ISDS. Ob tem je izkazala veliko mero proaktivnosti, strokovnosti in načelnosti, kar potrjujejo tudi v preteklosti že obravnavani dokumenti, ki jih navajamo spodaj. Zato smo z velikim začudenjem prebrali nedavni predlog stališča, da Slovenija kljub svojim jasnim in večkrat predstavljenim stališčem glede sistema ICS ter odprtim postopkom pred Sodiščem EU, ki bo odločil, ali je tak sistem sploh zakonit, umakne pridržek in podpre sporazum o varstvu naložb med EU in Republiko Singapur (t.i. IPA).

Kot je razvidno iz gradiva oz. predloga stališča, ki ga boste obravnavali na 11. redni seji Odbora za EU zadeve, je Državni zbor zadržke glede sistema ICS izrazil ob obravnavi gradiva »Konceptni dokument – TTIP in naprej« na svoji seji 17. 7. 2015, sporazuma CETA (seja Odbora za zunanje zadeve in Odbora za zadeve EU, 17. 10. 2016), predloga pogajalskih smernic za večstransko naložbeno sodišče (MIC) (seja Odbora za zadeve EU, 16. 3. 2018) ter ob pripravah na zasedanja Sveta za zunanje zadeve v sestavi ministrov za trgovino. V tem istem gradivu je na voljo tudi informacija, da »v tej fazi **ni ustreznih strokovnih podlag za spremembo stališč, ki jih je glede reforme naložbene politike v Evropski uniji in ICS do sedaj zagovarjala Republika Slovenija**«.

Republika Slovenija je tudi aktivno sodelovala v postopku izdaje mnenja pred Sodiščem EU, t. i. **Mnenje 1/17**. Sodišče bo v tem mnenju pojasnilo, ali je sistem reševanja sporov ICS, kot je predviden v sporazumu CETA, v skladu s pravnim redom EU. **Gre za izjemno pomembno odločitev**, ki lahko – in po oceni strokovnjakov mednarodnega prava tudi zelo verjetno bo – **vpliva na vse sporazume EU oz. bilateralne sporazume njenih članic**, ki vsebujejo tak sistem reševanja sporov. Sodišče bo odločitev predvidoma sprejelo spomladi leta 2019. V predlogu stališča tako lahko preberemo tudi, da »Republika Slovenija še vedno meni, da bi morali s podpisom sporazuma počakati do objave mnenja Sodišča EU v zadevi Mnenje 1/17«.

Menimo, da je stališče Slovenije do sistema reševanja sporov ICS oz. mehanizma ISDS ustrezno, zato odločitev, da se pridržek odpravi, ocenjujemo kot nerazumno. Odločitev je utemeljena s t. i. širšim političnim sporočilom EU tretjim državam oz. »lojalnosti do vseh ostalih«, kot smo lahko slišali v razpravi na Odboru za gospodarstvo. Menimo, da sta tako Slovenija kot EU že poslali »politično sporočilo zavezanosti odprti trgovini« s podpisom sporazuma o prosti trgovini z Japonsko, prav tako bosta takšno sporočilo lahko poslali s podpisom sporazuma o prosti trgovini z Republiko Singapur na 2. vrhu ASEM.

Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci, pozivamo vas, da ostanete načelni in vztrajate na prvotnem stališču tudi vnaprej. Pozivamo vas, da zavrnete prakso Komisije pogajanj za zaprtimi vrati, podajanja izredno kratkih rokov za sprejemanje odločitev o podpisu, spreminjanja besedil sporazumov v zadnjem trenutku, dodajanja številnih eno- ali dvostranskih političnih izjav in podajanja raznih ustnih zagotovil.

Prepričani smo, da s takšnim ignoriranjem stališč in sprejemanjem nepotrebnih kompromisov slabšate pogajalski položaj naše države v prihodnje in znižujete njeno kredibilnost. Težko podpremo tudi idejo, da bo Slovenija svojo kredibilnost ohranila tako, da bo »v imenu lojalnosti do ostalih« prezrla stališča Državnega zbora Republike Slovenije.

Pozivamo vas, da predloga stališča ne podprete in Vladi naložite, naj s podpisom sporazuma IPA z Republiko Singapur počaka vsaj do odločitve Sodišča EU v zadevi Mnenje 1/17.

S spoštovanjem,

Gaja Breclj, l.r. direktorica Umanotere

Breda Kutin, l.r. Predsednica ZPS

V vednost: mediji